

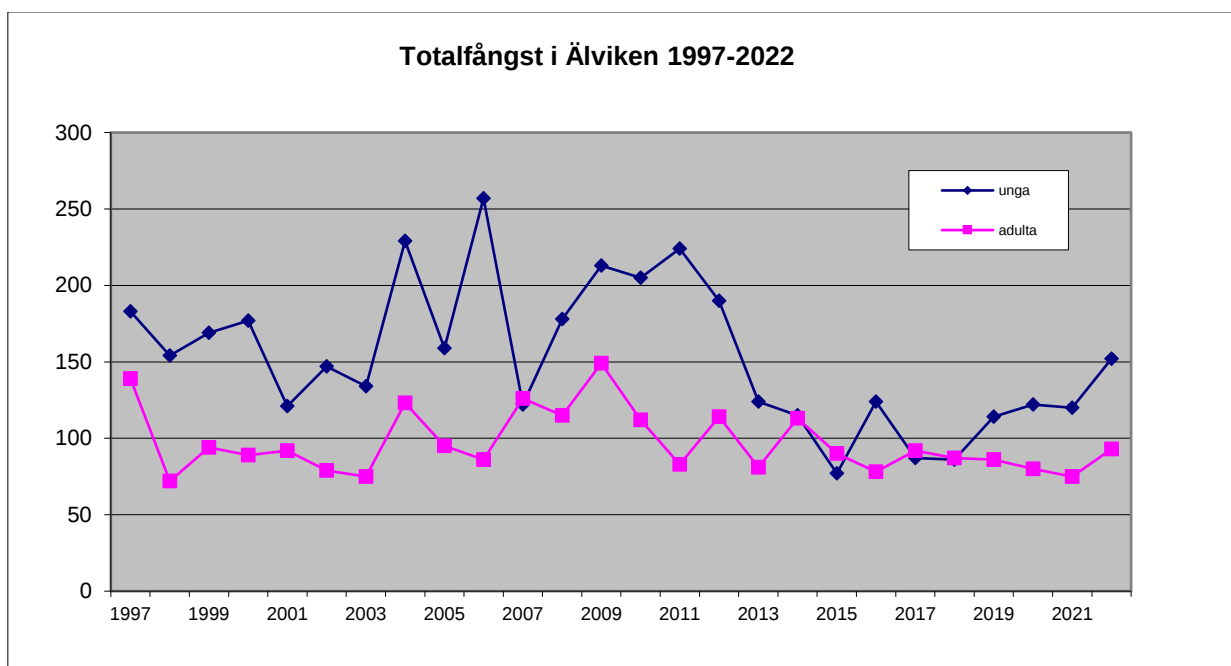
CES-ringmärkningen vid Älviken 2022

Roger Mellroth & Thord Fransson

Efter ett omväxlande majväder etablerade sig värme i landet under juni som fortsatte fram till och med augusti där det i slutet av juli blev över 35 grader på flera platser i landet. Det var också långa perioder utan nederbörd och mycket torrt i skog och mark.

Årets resultat

Antalet nymärkningar uppgick till 245 och kontroller av fåglar märkta tidigare år uppgick till 15. Andelen ungfåglar av totalt ringmärkta uppgick till 62 procent vilket är normalt. Det totala antalet fåglar som märkts sedan starten 1997 uppgår till 6501 stycken. Årets resultat är det högsta på tio år (Figur 1). Såväl antal ungfåglar som adulta fåglar var fler än på många år. Antalet kontroller var dock något färre än genomsnittet.

Figur 1. Antalet unga och gamla nymärkningar perioden 1997-2022.

Trenden är att många arter minskar i fångsten. För de arter där vi fångat minst 100 individer 1997 till 2022, vilket är 16 arter, är snittet för de fem sista åren jämfört med snittet för de 16 förevarande åren minskande för näktergal (-94%), bofink (-56%), rörsångare (-52%), lövsångare (-51%), blåmes (-50%), pilfink (-48%), törnsångare (-43%), sävsparv (-37%), trädgårdssångare (-26%), svarthätta (-21%), talgoxe (-19%). Tre arter har ökat, ärtsångare (+46%), koltrast (+12%) rödhake (+3%). Sävsångaren som också fångats med fler än 100 individer under åren har varken ökat eller minskat om man jämför de fem senaste åren med de 16 förevarande. Dock kan vi se att det under 2022 ändå är en viss återhämtning i fångsten för vissa arter där svaga fångstsiffror noterats de närmast föregående åren och det gäller lövsångare, rörsångare och sävsångare. Några arter förekommer inte längre i märkningen från att tidigare har häckat i området eller varit regelbundna besökare. De tre senaste åren har t ex ingen näktergal ringmärkts. Totalt har vi nu fångat 64 arter och en hybrid (gråsparv/pilfink). Ny märkart för området blev skäggmes

och då blev det fyra stycken på en gång. Arter som vi ringmärkte under året och som vi tidigare märkt få av var skogssnäppa, göktyta, härmsångare, grönsångare och kungsfågel.

Tabell 1. Årets fångst samt total fångst för året 1997-2022 samt egna kontroller för 2022 samt totalt och andel kontroller av totalfångst.

Art/år	nymärkning 2022	nymärkning 1997-2022	andel 2022 1/26del=3,8%	kontroller 2022	kontroller 1997-2022	kontroller andel av märkning
Sparvhök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Morkulla	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Skogssnäppa	1	2	50,0%	0	0	0,0%
Kungsfiskare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ladusvala	2	12	16,7%	0	0	0,0%
Hussvala	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Större hackspett	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Mindre hackspett	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Gök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Göktyta	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Trädpiplärka	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Sädesärla	1	37	2,7%	0	1	2,7%
Järnsparv	0	30	0,0%	0	1	3,3%
Gärdsmyg	2	21	9,5%	0	0	0,0%
Rödhake	16	384	4,2%	1	5	1,3%
Näktergal	0	138	0,0%	0	38	27,5%
Blåhake	0	12	0,0%	0	0	0,0%
Rödstjärt	0	33	0,0%	0	0	0,0%
Buskskvätta	0	6	0,0%	0	0	0,0%
Stenskvätta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Koltrast	18	302	6,0%	2	20	6,6%
Björktrast	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Taltrast	1	39	2,6%	0	1	2,6%
Rödvingetrast	0	5	0,0%	0	1	20,0%
Cettisångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Sävsångare	8	125	6,4%	0	1	0,8%
Kärrsångare	3	76	3,9%	0	3	3,9%
Rörsångare	11	589	1,9%	0	50	8,5%
Busksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Härmsångare	0	11	0,0%	0	0	0,0%
Höksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ärtsångare	12	137	8,8%	0	2	1,5%
Törnsångare	11	442	2,5%	1	24	5,4%
Trädgårdss.	6	272	2,2%	1	24	8,8%
Svarthätta	7	242	2,9%	0	4	1,7%
Grönsångare	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Gransångare	0	6	0,0%	0	0	0,0%
Lövsångare	9	766	1,2%	0	14	1,8%
Kungsfågel	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Gråflusnappare	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Svartvit flugsn.	1	98	1,0%	0	0	0,0%
Skäggmes	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Stjärtmes	0	35	0,0%	0	2	5,7%
Svartmes	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Entita	2	83	2,4%	1	14	16,9%
Tallita	0	1	0,0%	0	0	0,0%

Tofsmes	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Blåmes	31	873	3,6%	5	113	12,9%
Talgoxe	17	479	3,5%	3	64	13,4%
Nötväcka	1	54	1,9%	0	8	14,8%
Trädkrypare	5	27	18,5%	0	1	3,7%
Törnskata	8	132	6,1%	0	0	0,0%
Skata	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Nötskrika	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink	7	231	3,0%	0	7	3,0%
Gråsparv	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink/Gråsparv	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Domherre	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Bofink	2	100	2,0%	0	5	5,0%
Grönfink	0	85	0,0%	0	1	1,2%
Steglits	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Grönsiska	0	33	0,0%	0	0	0,0%
Hämling	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Rosenfink	0	23	0,0%	0	0	0,0%
Gulspurv	0	26	0,0%	0	0	0,0%
Sävsparv	13	464	2,8%	1	45	9,7%
Total	202	6501	3,1%	15	449	6,9%

Tabell 2. Förändring i fångsten de fem senaste åren jämfört med de 20 förevarande för arter med fler än 70 individer ringmärkta.

Art/år	Summa ringmärkta 1997-2022	ökning/minskning snitt för senaste 5 åren i jämförelse med snitt för de 21 förevarande åren
Blåmes	873	-50%
Lövsångare	766	-51%
Rörsångare	589	-52%
Talgoxe	479	-19%
Sävsparv	464	-37%
Törnsångare	442	-43%
Rödhake	384	3%
Koltrast	302	12%
Trädgårdssångare	272	-26%
Svarthätta	242	-21%
Pilfink	221	-48%
Näktergal	138	-94%
Ärtsångare	137	46%
Törnskata	132	-6%
Sävsångare	125	0%
Bofink	100	-56%

Ruggande lövsångare

Tabell 3. Antalet ringmärkta fåglar och mellanårskontroller vid CES-märkningen per år med fördelning på adulta och ungfåglar samt andelen adulta av totalfångsten per år.

år	ad	juv	Totalt	kont	ad+kont	%ad
1997	139	183	322	1	140	43,2%
1998	72	154	226	20	92	37,4%
1999	94	169	263	14	108	39,0%
2000	89	177	266	17	106	37,5%
2001	92	121	213	17	109	47,4%
2002	79	147	226	9	88	37,4%
2003	75	134	209	19	94	41,2%
2004	123	229	352	28	151	39,7%
2005	95	159	254	21	116	42,2%
2006	86	257	343	27	113	30,5%
2007	126	122	248	14	140	53,4%
2008	115	178	293	17	132	42,6%
2009	149	213	362	16	165	43,7%
2010	112	205	317	27	139	40,4%
2011	83	224	307	19	102	31,3%
2012	114	190	304	23	137	41,9%
2013	81	124	205	13	94	43,1%
2014	113	115	228	12	125	52,1%
2015	90	77	167	18	108	58,4%
2016	78	124	202	16	94	43,1%
2017	92	87	179	16	108	55,4%
2018	87	86	173	16	103	54,5%
2019	86	114	200	21	107	48,4%
2020	80	122	202	20	100	45,0%
2021	75	120	195	15	90	42,9%
2022	93	152	245	15	108	41,5%
summa	2518	3983	6501	451	1932	42,7%
snitt	96,8	153,2	250,0	18,0	74,3	42,9%

Ung sävsångare

Egna kontroller

Under säsongen kontrollerades 15 fåglar av 8 arter märkta på samma plats tidigare år (Tabell 4). De äldsta kontrollerna var en blåmes och en rörsångare som märktes för fem år sedan. Blåmesen var märkt som ungfågel och har inte kontrollerats tidigare medan rörsångaren kontrollerats 2018, 2019 och 2020. Nämnas bör också att den sävsparvhane som ringmärktes 2019 och som nu kontrollerades 2021 även kontrollerats 11 oktober 2020 i Styran av annan ringmärkare.

Tabell 4. Kontroller av egna fåglar 2022 och antal år mellan märkning och kontroll.

Art/antal år	1 år	2 år	3 år	4 år	Summa
Koltrast	1			1	2
Rödhake	1				1
Trädgårdssångare	1				1
Törnsångare	1				1
Blåmes	3		1	1	5
Talgoxe	1		1	1	3
Entita	1				1
Sävsparv	1				1
Summa	10	0	2	3	15

Främmande kontroller och återfynd

Sedan föregående rapport har fyra återfynd rapporterats. Det handlar om två rörsångare, en koltrast och en talgoxe. En rörsångare som märktes vid det sista fångstillfället i augusti kontrollerades av ringmärkare vid Les Boulins i centrala Frankrike efter 25 dagar (1544 km SW). En annan rörsångare från samma dag kom inte så långt utan blev sannolikt påkörd av bil när den passerade Nynäsvägen lite söder om märkplatsen. Fågeln rapporterades påträffad i kofångaren på en husbil i Norsborg den 31 augusti. Vid kontakt med rapportören visade det sig att han varit en tur till Nynäshamn föregående helg! En koltrast, märkt som årsunge i augusti 2021, observerades skadad på Villagatan i Nynäshamn på kvällen den 6 augusti 2022 och påträffades död morgonen efter. En talgoxe som märktes som årsunge i juli 2021 blev dödad av katt i ett av de närmaste husen söder om märkplatsen i februari 2023. I tillägg till återfynden kontrollerades en rörsångare, märkt som ungfågel i Styran den 13 augusti, vid Älviken åtta dagar senare (7 km SE).

Observationer

I samband med fångstillfällena ses en del fåglar och vid årets första fångst hördes en tutande rördrom från stora vassen i söder. Bland rovfåglar sågs brun kärrhök vid nästan samtliga tillfällen, fiskgjuse, havsörn, ormvråk och bivråk vid flera tillfällen och lärkfalk vid ett tillfälle i början av augusti. Skäggmes, som också blev ny märkart, hördes vid fyra fångstillfällen. En adult svartsnäppa sträckte söderut den 7 augusti. En pilfinksflock uppehöll sig i området i augusti och uppgick till drygt 50 individer vid sista fångstillfället.

Deltagare

Vi vill tacka alla som medverkat och bidragit till att det 26:e årets verksamhet kunde genomföras. De som varit med och hjälpt till under året är: Irene Bergqvist, Eivor Bernas, Kjell Carlsson, Matz Carlsson, Yvonne Carlsson, Paul Elfström, Agnes Elfström, Torbjörn Eriksson, Inger Fransson, Thord Fransson, Carsten Höller, Pontus Lindahl, Lisa Lundblad, Emmie, Elmer & Embla Mellroth, Roger Mellroth, Bengt och Annalena Petersson, Eva Sundström, Jan Svanlund, Roger Öhman och Christer Örtvall och Tommy Öster.

Ett extra tack till Roger Öhman som förtjänstfullt hållit efter området med såväl motorsåg som röjsnöre under säsongen!